

O mladem dekletu

Pohorski bataljon, tragična zgodba nekega časa, ko je bilo le še vprašanje kako bodo preživel tiste usodne dni, ki jim jih je namenila usoda. Med temnimi smrekami skoraj sredi pragozda se je dogajalo. Prav tam, kjer so se pred tem prebijali skozi življenje mnogi, ki jim je dajalo Pohorje borni kruhek, da so preživali. Prav tam, kjer so revni »holcerji« podirali les in so ga »furmani« spravljali do drč pa dol v dolino do »flosov« in naprej po Dravi vse do Donave in še naprej. Prav tam, v tihi samoti pohorskih gozdov, kjer je nekoč pela sekira in je morala utihniti, je zaživela in umrla mladost. Prav tu so si mladi ljudje, ki jih je usoda pripeljala v te kraje postavili svoje zadnje domovanje. Zares zadnje, saj je prav v tem belem rajju med smrekami za vedno utihnilo vse kar nudi življenje.

Prisluhnimo tihemu šepetu zgodovine, ki nam sporoča zgodbe naših prednikov, ki so se vsak ob svojem času vojskovali širom po svetu, ter nam obvarovali domovino. Ta spominski zapis govori o mladem dekletu, ki je sanjalo, tako kot sanjajo svoje mladostne sanje vsa mlada dekleta o vsem lepem, ki ga nudi življenje mlademu človeku. Ni dočakala mladostnih hrepenenj, na oltar matere domovine je položila vse svoje sanje in telo. Tako mlada!

Vedno, ko zavije krivec in, ko zapleše odmrlo listje svoj zadnji ples in pokrije še vedno zeleno vresje ter poležano volčjo travo med košatimi smrekami sredi širnih pohorskih gozdov, se počasi prebujam iz večnega sna, ki ga je usoda za vedno namenila mlademu zasanjanemu dekletu. Prebuja me sikanje krogel in lajanje ter grmenje morilskih orožij, ki se kot toča ob hudi uri znaša nad nami. Ležim na mehkih smrekovih vejah, ki mi jih je prejšnji večer prinesel Matevž in z njimi prekril zmrznjeno zemljo mojega zaklona. Da ti bo bolj mehko, je sramežljivo dejal, ko je odhajal. Ob meni leži Nežka, ki se prav tako prebuja ob času, ki je nam, ki nas ni več, vsako leto namenjen. Za mano se oglašata stara Mavzerica, vsa okrašena z nenavadnimi znaki na lesenem kopitu, ki mnogo povedo in veliko zvezdo, ki jih je svoji ljubici, vrezal v kopito njen lastnik Nace, tako, da bo vedno njegova. Njene krogle sikajo med drevjem, ki zakriva nepovabljenе goste, ki so vdrli v to našo zimsko domovanje. Za debelo smreko stoji s svojo Parabelo Mrož in strelja proti nevidnemu sovražniku, ki nas hoče uničiti. Od nekod slišim surovi glas v tujem jeziku, ki očitno poveljuje svojim soldatom. Prav od tam se oglašata še nekdo, ki s čudnim naglasom v polomljeni

govorici poziva k predaji. Sama stiskam svojo Manliherco, mojo zvesto spremljevalko, s katero se druživa že vsaj pol leta. Samo dvanajst nabojev mi je še ostalo od zadnjič, ko sva skupaj zapeli. Nekaj pa jih imam v rezervi. Rado mi jih je sinoči poklonil rekoč: »Na, za vsak primer«.

Med drevje pričnejo padati mine. Prav na gosto jih sejejo. Ob vsaki eksploziji, ki dvigne med vejevje veliko zmrznjene zemlje in oblake snežnega prahu, se privijem k zemlji, da postajava skoraj eno.

Začutim mehak dotik ženske roke. Nežka! Skrčen obraz z velikimi modrimi očmi hlasta po meni in hrope. Son... Hoče mi nekaj povedati. Iz ust ji privre kri in že v naslednjem hipu zapre oči in glava, ki je želela k meni, ji omahne na drugo stran. Moja Nežka. Dekle iz Revirjev, ki se je rešila izgnanstva v Srbijo. Njeni so morali oditi, bili so zavedni Primorci. Moja Nežka! Toliko sva si imeli še za povedati, tudi veliko mladostnih skrivnosti, ki so bile samo najine. Za vedno bodo ostale z nama.

Od nekod, tam z leve smeri, kjer so še naši se med silnim ropotanjem te zadnje bitke oglašajo komaj slišna pesem Hej tovariši. Čez čas pritegne še nekaj glasov. Tudi sama pričnem tiho peti. Za mano slišim robot moški glas, ki kliče svoje tri sinove. Bil je Šarh. Zaman, v trušču bitke za življenje, ga ni slišal nihče.

Nekaj se premakne v meni, telo me spreletijo mravljinci, dvignem glavo, pogledam preko Matevževih smrekovih vej in vidim vojake v belih uniformah, kako skačejo od drevesa v kritje drugega drevesa. Manliherca prične kar sama streljati, tako, da ji s ponovnim nabijanjem komaj sledim. Gledam, kako se bele postave prevračajo pred mano ter padaj vznak. »Sem to sploh še jaz«? Za odgovor v tej ihti divjanja nimam časa.

Zaslišim glas poveljnika Groge, ki kriči. » V preboj, za mano, juriš«! Kar dvigne me to povelje in že stojim za prvim, najbližjim drevesom in streljam in streljam.« Mein Gott Bresnig, kaj ni to Minka?« zavpije najbližji verman Schorl svojemu kameradu Ernestu Brezniku. »Tista blond deklina iz Ruš, ki je tak dobro plesala«. » Menda bo res tista, saj že teda naših ni marala, zato je šla z banditi, mu je Breznik potrdi. »Zdaj pa je tu, bomo še rajali«!

Skačem od smreke do smreke. Slišim, kako žvižgajo krogle okoli moje glave. Vidim osuple obraze vermanov, ki ne streljajo več, le osupli gledajo in gledajo,

kaj se pred njimi dogaja. Na desni za grmom zagledam sovaščana Šorla, tistega, s katerim nisem hotela plesati, sedaj pa bova ob rafalih in eksplozijah številnih min zaplesala najin prvi in zadnji ples.

Predaleč sem zašla med njih. Sem že skoraj med njimi. Ostali tečejo v drugo smer in rafali iz številnih orožij pobirajo svojo žrtveno žetev. Padajo drug za drugim: Biba, Srečko, Mato, vsi... Nekdo od naših kriči za mano: »Sonja, na to stran... » V silnem naletu kar plavam in bolj slutim ta zadnji klic nekoga, ki me ima rad. Kratek preblisk v moji glavi: Bomba! Imam še italijansko ročno bombo, ki jo nosim s seboj že kar nekaj časa. Prinesli so jih z Dolenjske, kjer so jih zaplenili Italijanom. »Potegni za ta zatič in jo vrzi proti sovražniku« me je učil stari Matevž, ki je padel, ko smo se prebijali od Golavabuke po Mislinjskem grabnu na Pohorje.

Vse sem storila, kot mi je bilo naročeno, le bombe nisem uspela odvreči. Ostra bolečina ki sem jo začutila pri srcu in kriki v belo oblečenih policistov je bilo zadnje, kar sem še zaznala med svojim zadnjim plesom na tem svetu na zelenem mahu in snegu, ki ga je obarvala moja kri, tu med smrekami pohorskih gozdov.

Tonči Korošec